

MAGDALENA MACIEJEWSKA

J. POLSKI

MATURA Z MATURITĄ

PYTANIA JAWNE

OPRACOWANIE PYTAŃ JAWNYCH
W CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO
Z JEZYKA POLSKIEGO W ROKU 2025

MAGDALENA MACIEJEWSKA

JĘZYK POLSKI **PYTANIA JAWNE**

MATURA Z MATURITĄ

OPRACOWANIE PYTAŃ JAWNYCH
W CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO W ROKU 2025

Copyright © for the text Magdalena Maciejewska

Copyright © for this edition Centrum Edukacyjne Maturita sp. z o.o.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana lub przedrukowana bez pisemnej zgody Centrum Edukacyjnego Maturita. Dotyczy to także przenoszenia danych do systemów komputerowych, wykonywania fotokopii i mikrofilmów.

www.maturita.pl

e-mail: kontakt@maturita.pl

Opracowanie graficzne i projekt okładki – Michał Żmich

SPIS TREŚCI

Pytanie 1 strona 12

Motyw cierpienia niezawinionego. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Księgi Hioba*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 2 strona 14

Człowiek wobec niestałości świata. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Księgi Koheleta*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst

Pytanie 3 strona 16

Wizja końca świata. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Apokalipsy św. Jana*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 4 strona 18

Poświęcenie się w imię wyższych wartości. Omów zagadnienie na podstawie *Mitologii (cz. I Grecja)* Jana Parandowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 5 strona 20

Problematyka winy i kary. Omów zagadnienie na podstawie *Mitologii (cz. I Grecja)* Jana Parandowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany

Pytanie 6 strona 22

Miłość silniejsza niż śmierć. Omów zagadnienie na podstawie *Mitologii (cz. I Grecja)* Jana Parandowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 7 strona 24

Heroizm jako postawa człowieka w zmaganiu się z losem. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Illiady* Homera. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 8 strona 26

Konflikt racji moralnych. Omów zagadnienie na podstawie *Antygony* Sofoklesa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 9 strona 28

Człowiek wobec przeznaczenia. Omów zagadnienie na podstawie *Antygony* Sofoklesa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 10 strona 30

Motyw tańca śmierci. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 11 strona 32

Średniowieczny etos rycerski. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Pieśni o Rolandzie*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 12 strona 34

Moralna odpowiedzialność za czyny. Omów zagadnienie na podstawie *Makbeta* Williama Szekspira. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 13 strona 36

Czy człowiek decyduje o własnym losie? Omów zagadnienie na podstawie *Makbeta* Williama Szekspira. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 14 strona 38

Jaki wpływ na człowieka ma sprawowanie przez niego władzy? Omów zagadnienie na podstawie *Makbeta* Williama Szekspira. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 15 strona 40

Czy dobra materialne czynią człowieka szczęśliwym? Omów zagadnienie na podstawie *Skąpca* Moliera. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany

Pytanie 16 strona 42

Przyczyny nieporozumień między rodzicami a dziećmi. Omów zagadnienie na podstawie *Skapca* Moliera. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 17 strona 44

Wady ludzkie w krzywym zwierciadle satyry. Omów zagadnienie na podstawie znanej Ci satyry Ignacego Krasickiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 18 strona 46

Świat ducha a świat rozumu. Omów zagadnienie na podstawie *Romantyczności* Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 19 strona 48

Jakie znaczenie dla człowieka ma przyroda? Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci ballad Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również

Pytanie 20 strona 50

Losy młodzieży polskiej pod zaborami. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 21 strona 52

Mesjanizm jako romantyczna idea poświęcenia. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 22 strona 54

Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborcy. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 23 strona 56

Różne postawy człowieka wobec Boga. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 24 strona 58

Jakie prawdy o człowieku ujawniają jego sny albo widzenia? Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 25 strona 60

W jakim celu twórca nawiązuje do motywów biblijnych? Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 26 strona 62

Miłość – siła destrukcyjna czy motywująca do działania? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 27 strona 64

Różne oblicza przyjaźni. Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 28 strona 66

Praca jako pasja człowieka. Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 29 strona 68

Jaką rolę w relacjach międzyludzkich odgrywają majątek i pochodzenie? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 30 strona 70

Konfrontacja marzeń z rzeczywistością. Omów zagadnienie na podstawie *Lalki*

Pytanie 31 strona 72

Jakie cechy charakteru ułatwiają człowiekowi osiągnięcie celu? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 32 strona 74

Miasto – przestrzeń przyjazna czy wroga człowiekowi? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 33 strona 76

Postawy odwagi i tchórzostwa. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Potopu* Henryka Sienkiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 34 strona 78

Walka człowieka ze swoimi słabościami. Omów zagadnienie na podstawie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 35 strona 80

Motyw winy i kary. Omów zagadnienie na podstawie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 36 strona 82

Ile człowiek jest gotów poświęcić dla innych? Omów zagadnienie na podstawie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 37 strona 84

Co może determinować ludzkie postępowanie? Omów zagadnienie na podstawie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 38 strona 86

Co utrudnia porozumienie między przedstawicielami różnych grup społecznych? Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 39 strona 88

Rola chłopów i inteligencji w sprawie niepodległościowej. Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 40 strona 90

Sen o Polsce czy sąd nad Polską? Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 41 strona 92

Symboliczne znaczenie widm i zjaw. Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 42 strona 94

Motyw tańca. Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 43 strona 96

Obyczaj i tradycja w życiu społeczeństwa. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Chłopów* Władysława Stanisława Reymonta. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 44 strona 98

Jakie znaczenie ma tytuł dla odczytania sensu utworu? Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 45 strona 100

Wojna i rewolucja jako źródła doświadczeń człowieka. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij

Pytanie 46 strona 102

Różne wizje odbudowy Polski po odzyskaniu niepodległości. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 47 strona 104

Młodość jako czas kształtowania własnej tożsamości. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 48 strona 106

Groteskowy obraz świata. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 49 strona 108

Człowiek wobec presji otoczenia. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 50 strona 110

„Człowiek zlagrowany” jako ofiara zbrodniczego systemu. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Proszę państwa do gazu* Tadeusza Borowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 51 strona 112

Jakie znaczenie ma tytuł dla odczytania sensu utworu? Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Innego świata* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 52 strona 114

Konsekwencje zniewolenia człowieka. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Innego świata* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 53 strona 116

Czy możliwe jest zachowanie godności w skrajnych sytuacjach? Omów zagadnienie na podstawie *Zdążyć przed Panem Bogiem* Hanny Krall. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 54 strona 118

Zagłada z perspektywy świadka i uczestnika wydarzeń w getcie. Omów zagadnienie na podstawie *Zdążyć przed Panem Bogiem* Hanny Krall. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 55 strona 120

Co skłania człowieka do poświęceń? Omów zagadnienie na podstawie *Dżumy* Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 56 strona 122

Człowiek wobec cierpienia i śmierci. Omów zagadnienie na podstawie *Dżumy* Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 57 strona 124

Czy możliwa jest przyjaźń w sytuacjach skrajnych? Omów zagadnienie na podstawie *Dżumy* Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 58 strona 126

Relacje międzyludzkie w rzeczywistości państwa totalitarnego. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984* George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 59 strona 128

Jak zachować wolność w państwie totalitarnym? Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984* George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 60 strona 130

Znaczenie propagandy w państwie totalitarnym. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984* George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 61 strona 132

Nowomowa jako sposób na ograniczenie wolności człowieka. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984* George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 62 strona 134

Bunt przeciwko porządkowi społecznemu. Omów zagadnienie na podstawie *Tanga* Sławomira Mrożka. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 63 strona 136

Problem upadku wartości. Omów zagadnienie na podstawie *Tanga* Sławomira Mrożka. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 64 strona 138

Normy społeczne – ograniczają człowieka czy porządkują życie? Omów zagadnienie na podstawie *Tanga* Sławomira Mrożka. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 65 strona 140

W jakim celu autor nawiązuje w swoim tekście do innego tekstu? Omów zagadnienie na podstawie utworu *Góra „Edek”* Marka Nowakowskiego. W swojej

Pytanie 66 strona 142

Jaką wartość dla człowieka ma pamięć o przeszłości? Omów zagadnienie na podstawie *Miejsca* Andrzeja Stasiuka. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 67 strona 144

Stan wojenny z perspektywy obcokrajowca. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Profesor Andrews w Warszawie* Olgi Tokarczuk. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pytanie 68 strona 146

Czym dla człowieka może być podróżowanie? Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Podróży z Herodotem* Ryszarda Kapuścińskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

01

Motyw cierpienia niezawinionego. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Księgi Hioba*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Cierpienie jest trudnym doświadczeniem, z którym chociaż raz w życiu zmagają się wszyscy z nas. Często wówczas zadajemy sobie pytanie, co jest jego przyczyną i czego ma nas ono nauczyć – nie zawsze jednak w danej chwili udaje nam się znaleźć na nie odpowiedź. Czasami doświadczamy go wskutek niewłaściwych decyzji, które sami podjęliśmy, niekiedy jednak ma ono charakter niezawiniony i wówczas szczególnie trudno jest się z nim pogodzić.

Cierpienia niezawinionego doświadczył m.in. biblijny Hiob – uczciwy, bogobojny mężczyzna, którego wiara została wystawiona na próbę. Doprowadził do tego zakład Boga i szatana, który twierdził, że Hiob zrezygnowałby z wiary, gdyby tylko przestało mu się powodzić. Mężczyzna został więc poddany próbie. Stracił majątek, zmarły mu dzieci, doświadczył również trądu, czyli choroby która nie tylko wiązała się z cierpieniem fizycznym, ale także odrzuceniem ze strony ludzi z obawy przed zarażeniem. Nie mógł liczyć na wsparcie przyjaciół, którzy zamiast wesprzeć go dobrym słowem zastanawiali się nad tym, jaki grzech popełnił. Nie rozumiała go również żona, która namawiała go do tego, aby złożyć Bogu. Hiob nie rozumiał tego, co się dzieje, ale zdał się na modlitwę. Nie tylko prosił Boga o wsparcie, ale także się z Nim spierał, jednakże nie porzucił wiary. Jego wierna postawa została nagrodzona – biblijny bohater odzyskał zdrowie, majątek i urodziły mu się kolejne dzieci.

Z niezawinionym cierpieniem musiał zmierzyć się także król Edyp, który ponosił konsekwencje błędów popełnionych przez swojego ojca. Nie miał tak naprawdę wpływu na swój los – zgodnie z przeznaczeniem miał bowiem zabić swojego tatę i poślubić matkę. Wspomniany bohater robił wszystko, aby przepowiednia się nie spełniła, ale paradoksalnie im bardziej przed nią uciekał, tym bardziej przyczyniał się do jej wypełnienia. Jego życie naznaczone było cierpieniem – tragiczna wiadomość o tym, co go czeka spowodowała, że zaczął tułaczę życie, a gdy wydawało się, że wszystko zmierza ku dobremu, Edyp odkrył bolesną prawdę na swój temat. Losy tego bohatera tragicznego kończą się znacznie gorzej niż miało to miejsce w przypadku Hioba – pogrążony w rozpacz Edyp oślepią się i po raz kolejny opuszcza miejsce, które było mu bliskie.

Wobec cierpienia, którego doświadczamy w swoim życiu, można przyjmować różne postawy. Cierpienie niezawinione szczególnie często wiąże się jednak z poczuciem niesprawiedliwości i wszechogarniającą rozpaczą, której doświadczyli wspomniani bohaterowie. Warto jednak pamiętać o tym, że cierpienie może stanowić cenną lekcję pokory i pokazać nam, co w życiu jest tak naprawdę ważne.

MAGDALENA MACIEJEWSKA

- wykładowczyni języka polskiego w Centrum Edukacyjnym Maturita;
- doktorantka Interdyscyplinarnej Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika;
- absolwentka pedagogiki, dziennikarstwa i komunikacji społecznej oraz Międzyobszarowych Indywidualnych Studiów Humanistyczno-Społecznych;
- finalistka konkursu „Studencki Nobel 2020” w kategorii „Nauki społeczne”;
- korepetytorka, popularyzatorka nauki;
- stypendystka m.in. Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia i Prezydenta Miasta Torunia;
- miłośniczka książek i edukacji alternatywnej;
- pasjonatka rozwiązywania zagadek w escape roomach.

W czasie zajęć z języka polskiego pokażę Wam, że współczesny świat ma wiele wspólnego z literaturą, która wcale nie musi być nudna. Chcesz wiedzieć, dlaczego tak naprawdę Antoine de Saint-Exupéry postanowił napisać „Małego Księcia”? Zastanawiasz się na tym, jak odróżniać wiecznie mylące się rodzaje i gatunki literackie? Zapraszam na zajęcia! Wspólnie poradzimy sobie zarówno z problemami z koncentracją jak i z najtrudniejszą rozprawką!